

**การพัฒนาารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราช
ประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่**

**The Development of a Management Model for Enhancing Teachers' Classroom
Research Competency at Rajaprajanugroh 31 School, Chiang Mai Province**

กิตติ บุญเรือง Kitti Boonrueng

พศิน แต่งจวง Phasina Tangchuang

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

Kitti.sp.mhs@gmail.com

Received 2025/07/25

Revised 2025/08/21

Accepted 2025/09/02

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพการดำเนินงานของการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน 2)พัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน 3)ประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประชากรเป้าหมายจำนวน 18 คน และการประชุมระดมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 10 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ผลการวิจัยพบว่า :

1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ช่วงเริ่มต้น และต้องการพัฒนาอย่างจริงจังในการบริหารจัดการ ความรู้ ทักษะ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ครูมีความตั้งใจแต่ขาดระบบสนับสนุน รวมทั้งการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชนวิชาชีพ

2) รูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า รูปแบบมี 3 องค์ประกอบ คือ (1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหารและบริบทของโรงเรียน (2) กระบวนการพัฒนาตามหลักการของ PLC และวงจร PAR ได้แก่ ประชุมวางแผนร่วมกัน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนการสอน การสังเกตชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน (3) ผลลัพธ์ คือ สมรรถนะของครูที่เพิ่มขึ้นใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ

3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความรู้มากขึ้นหลังจากการพัฒนาและมีความสนใจอยู่ระดับที่มากจากการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินตนเอง และ (2) ประเมินความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบ พบว่า ครูมีความพึงพอใจในระดับ “มาก” และ “มากที่สุด”

คำสำคัญ : การบริหารสมรรถนะของครู, การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม, หลักชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.

Abstract

This research aimed to 1) study the operating conditions of teacher competency management in classroom research, 2) develop a model for teacher competency management in classroom research, 3) evaluate the development results of the model for teacher competency management in classroom research of Rajaprachanukroh School 31, Chiang Mai Province, participatory action research, target population of 18 people, and brainstorming and knowledge exchange meeting of 10 people. The instruments were observation form and interview form, content analysis of data, and examination of the feasibility of the model.

The research results found that:

1) Study the operating conditions of teacher competency management in classroom research found that at the beginning and wanting to seriously develop in knowledge management, skills, and organizational culture creation, teachers were determined but lacked a support system, including joint planning between administrators, teachers, and professional communities.

2) The model for teacher competency management in classroom research found that the model has 3 components: (1) Input factors: support from administrators and school context; (2) Development process according to the principles of PLC and PAR cycle: joint planning meeting, workshop, lesson plan preparation, classroom observation and exchange of suggestions. and reflection of learning outcomes together (3) The results are the increased teacher competence in 3 areas: knowledge, skills and characteristics.

3) The results of the evaluation of the teacher competence management model in classroom research found that teachers had more knowledge after the development and were interested at a high level from behavioral observation and self-

evaluation. And (2) the evaluation of teachers' satisfaction with the model found that teachers were satisfied at the "very" and "most" levels.

Keywords: Teacher Competence Management, Participatory Action Research, Community Principles Professional Learning.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนใน มาตรา 80(3) โดยระบุว่า “จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้า ทันท่วงทีการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก” (The Secretariat of the Teachers Council of Thailand, 2017) สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 52 ได้มีบทบัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียม บุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้ระบุให้มีการพัฒนา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางวิทยฐานะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ดี และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและ ความก้าวหน้าแก่ราชการ ดังนั้น การพัฒนาครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนานักเรียน โดยที่การพัฒนาครู คือ กระบวนการพัฒนา สมรรถนะ (Competencies) ของบุคลากร (Chinyere, 2014, p.28) ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะครูในประเทศไทย พัฒนามตามสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน ภาวะผู้นำครู การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 24-25)

อีกทั้ง พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มีเจตนารมณ์ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ (มาตรา 8) และอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา (มาตรา 9) ต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ

สมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดให้ครูศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรา 9(1) สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรา 9(5) รวมทั้งกำหนดระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพและจัดให้มีการพัฒนาสมรรถนะและประเมิน ระดับคุณภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงไว้ซึ่ง ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ การตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ มาตรา 49 (สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ, 2558 : 7)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดำเนินการภายใต้การประสานงานระหว่างมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ร่วมกับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนแบบอยู่ประจำ รับผิดชอบนักเรียนที่ยากไร้ทางเศรษฐกิจ ด้อยโอกาสทางการศึกษาทางสังคม และทางภูมิศาสตร์ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีห้องเรียนจำนวน 39 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 917 คน จากรายงานประจำปีของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2564 ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร 1 คน และครู 17 คน ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2564 ถึงเดือน มีนาคม 2565 ได้ข้อมูล พบว่า ครูร้อยละ 40 ยังไม่ได้นำเอากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างจริงจังที่จะแก้ปัญหามาใช้สื่อนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาผู้เรียน ขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเอง จากรายงานประจำปีของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2565 พบว่า ร้อยละ 30 ครูยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน และหาความรู้เพิ่มเติมในการแก้ปัญหาผู้เรียน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาผู้เรียน และตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนที่วางเป้าหมายไว้ อีกทั้งโรงเรียนยังไม่มีรูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน

จากปัญหาดังกล่าว อาจทำให้การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ไม่ได้ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน สมศักดิ์ รักสัตย์ (2558) พบว่า การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีผลต่อความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ หากสามารถนำหลักการหรือกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งมาส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิผลแล้ว ก็ย่อมส่งผลให้การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออิงกับแนวคิดของ Stenhouse (1975) ที่เน้นการวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนเองและของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice) ซึ่งครูสามารถใช้ผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ วิโรจน์ หมั่นเทพ (2561) พบว่า การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครูโรงเรียน

เอกชนผ่านกระบวนการวิจัยก่อรูป ช่วยให้ครุมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวิจัยในชั้นเรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยครุสามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิผลของผู้เรียน และควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการ PLC ก็เป็นกระบวนการหนึ่ง ที่นิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยมีการวิจัยหรือโครงการศึกษาต่าง ๆ กล่าวถึงความสำคัญของหลัก PLC ไว้หลาย ประการ เช่น Jalongo (1991, อ้างใน พิรุฬห์พร แสนแพง, 2563 : 2) ได้กล่าวถึงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น ปัจจัย ที่สำคัญ ที่สุดอย่างหนึ่งที่จะขาดไม่ได้ก็คือต้องมีชุมชนแห่งวิชาชีพ หรือ Professional community เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้น เพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ของมวลสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพครูของโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่อง การให้ความดูแลและพูดถึงการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน ตลอดจนงานทางวิชาการของโรงเรียน จากแนวคิดของ Hord, Shirley M. (1997, อ้างใน วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557 : 94-95) ที่กล่าวว่า การดำเนินการในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มีผลดีต่อครูผู้สอนทั้งในด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้น ยังได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยอื่น ๆ เช่น DuFour, DuFour & Eaker (2008) ที่เห็นว่า PLC ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย เกิดกระบวนการสะท้อนคิดร่วมกัน และวางแผนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งครูและนักเรียนอย่างเป็นระบบ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ จึงสนใจศึกษาว่า 1) สภาพการดำเนินงานของการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร 2) รูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร 3) ประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม นำไปสู่การส่งเสริมและดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดการพัฒนาคูณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่

3) เพื่อประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Research and Development; R&D) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1 คน หัวหน้างานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 10 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นผู้เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการและการเรียนการสอนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนกลุ่มการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1 คน หัวหน้างานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน และตัวแทนครูแต่ละกลุ่มสาระ จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 18 คน และกลุ่มการประชุมระดมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1 คน หัวหน้างานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน และตัวแทนครูแต่ละกลุ่มสาระ จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 10 คน โดยมีกรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนเตรียมการหรือการจัดการประสบการณ์อย่างเป็นระบบ (Systematizing Experience) ในการดำเนินการสำรวจสภาพการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสังเกต (Observation) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันสังเกตขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีขั้นตอนอะไรบ้าง เช่น การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา มีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1 คน หัวหน้างานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน และตัวแทนครูแต่ละกลุ่มสาระ จำนวน 16 คน รวมทั้งหมด 18 คน และการประชุมสะท้อนคิด (Reflection) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้จัดประชุมเพื่อสะท้อนคิดกับข้อมูลที่ได้รวบรวมจากข้อ 1 – 3 มาเพื่อตรวจเช็คความครอบคลุมและความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่มีอยู่

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์โดยการมีส่วนร่วม และการจัดการแก้ปัญหา (Collectively Analyzing and Problematizing) ขั้นตอนนี้คือการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการวิเคราะห์ร่วมกัน ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำข้อมูลข้างต้นมาดำเนินการวิเคราะห์แบบมีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อทำความเข้าใจระบบและปัญหา รวมถึงหาปัจจัยและเงื่อนไขของปัญหาในการดำเนินงานการบริหารสมรรถนะครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และแนวทางการจัดการแก้ปัญหา (Collectively

Analyzing and Problematizing) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นจึงได้ร่วมกันพิจารณาหารูปแบบการบริหารเพื่อแก้ไขปัจจัยและเงื่อนไขของสมรรถนะครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนกลับและการเลือกปฏิบัติ (Reflecting on and Choosing Action) รูปแบบการบริหารสมรรถนะครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นขั้นของการสะท้อนกลับรูปแบบการบริหารเพื่อแก้ไขปัจจัยและเงื่อนไขของการบริหารสมรรถนะครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ที่คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียนของเขตพื้นที่ร่วมพิจารณาสะท้อนกลับและเลือกรูปแบบเพื่อนำไปสู่ขั้นปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบและประเมินผล (Taking and Evaluating Action) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียนของเขตพื้นที่ และครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์บริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนอื่นที่ประสบความสำเร็จมาร่วมพิจารณาให้ความคิดเห็นและประเมินผลการนำรูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (Systematizing Learning) และจัดทำรายงานผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่

เครื่องมือการวิจัย

1) เครื่องมือการสังเกต (Observation) แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

2) เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Data Collection)

3) เครื่องมือการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) โดยกำหนดประเด็นทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อให้สามารถสื่อความหมายที่ชัดเจนและมีความเข้าใจที่ตรงกัน หลังจากแก้ไขแล้วนำเครื่องมือที่ปรับปรุงไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษารองเพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเสนอแบบพรรณนาความ

2) วิธีการวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนที่ผู้ร่วมวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียนจากเขตพื้นที่การศึกษาให้ข้อสะท้อนกลับ (Reflecting on and Choosing Action) กับรูปแบบการบริหาร

สมรรถนะครู ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ที่ได้สร้างขึ้น

3) การดำเนินการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Taking and Evaluating Action) เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 สภาพการดำเนินงานของการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การดำเนินงานของครูส่วนใหญ่ยังขาดความเป็นระบบและต่อเนื่อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูด้านการวิจัยในระดับนโยบาย แต่ยังขาดการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน และการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมในเชิงปฏิบัติ โดยมีสภาพการดำเนินงานในประเด็นสำคัญได้ ได้แก่ 1. ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ มีการกำหนดนโยบายสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน แต่ยังขาดการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และไม่มีระบบติดตามประเมินผลที่ชัดเจน งบประมาณและทรัพยากรยังไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนครูในการทำวิจัย 2. ด้านองค์ความรู้และทักษะของครู ซึ่งส่วนใหญ่มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน แต่ขาดทักษะในการออกแบบงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานวิจัย มีความต้องการในการพัฒนาองค์ความรู้และการได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ 3. ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ผู้บริหารบางรายมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจ เช่น จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดให้มีที่ปรึกษาวิชาการ อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนส่วนใหญ่ยังคงเป็นแบบเฉพาะกิจ ไม่ต่อเนื่อง และไม่มีการวางแผนระยะยาว 4. ด้านวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศการเรียนรู้ ครูหลายคนเห็นว่าบรรยากาศในโรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการทำวิจัย มีภาระงานอื่นมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับการพัฒนาตนเอง ขาดการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันหรือการทำงานแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างเป็นระบบ ดังนั้น การบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนยังคงอยู่ในช่วงเริ่มต้น และต้องการการพัฒนาอย่างจริงจังในหลายมิติ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ความรู้ ทักษะ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ครูมีความตั้งใจแต่ขาดระบบสนับสนุนที่เพียงพอและต่อเนื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมและการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชนวิชาชีพ จึงเป็นแนวทางที่ควรส่งเสริมเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 รูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ (1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ผู้บริหารที่สนับสนุนด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของ

ครูผู้สอน และบริบทของโรงเรียน (2) กระบวนการพัฒนา (Process) ดำเนินการตามหลักการของ PLC และวงจร PAR ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การประชุมวางแผนร่วมกัน (Co-Planning) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านเทคโนโลยี การจัดทำแผนการสอนร่วมกัน (Lesson Study) การสังเกตชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ (Peer Observation) และการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน (Reflection & Dialogue) (3) ผลลัพธ์ (Output) คือ สมรรถนะของครูที่เพิ่มขึ้นใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) และด้านคุณลักษณะ (Attitude) โดยเน้นความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ พบผลที่สำคัญดังนี้ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ บริบทเชิงนโยบายของโรงเรียน การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ การสร้างแรงจูงใจ การส่งเสริมกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศติดตามและประเมินผล ส่งผลให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น มีทัศนคติเชิงบวกต่อการทำวิจัย ผลงานวิจัยของครูมีคุณภาพดีขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้วยวิธีการ ได้แก่ (1) เปรียบเทียบสมรรถนะครูก่อนและหลังการใช้รูปแบบ พบว่า การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมีความรู้และทักษะมากยิ่งขึ้น เกิดความสนใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในระดับมากซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นประโยชน์และสามารถพัฒนารูปแบบดังกล่าวในการบูรณาการกับสมรรถนะครูด้านอื่น ๆ โดยสามารถเห็นผลได้ทั้งจากการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินตนเอง และ (2) ประเมินความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบ พบว่า ครูมีความพึงพอใจในระดับ “มาก” และ “มากที่สุด” ต่อรูปแบบการบริหารนี้ โดยให้เหตุผลว่า เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้จริงได้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนกระบวนการมีความชัดเจน และเน้นการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถพัฒนาทั้งทักษะและทัศนคติในเวลาเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1 สภาพการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูเริ่มต้นการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยเลือกประเด็นที่ตนเองสนใจ มิได้ใช้ข้อมูลหรือผลจากการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของนักเรียนที่แท้จริง ขาดการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ และการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้ประสบการณ์เดิมของตนเป็นหลักในการกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มิได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมและไม่มีการอ้างอิงหลักฐานประกอบกับการตีความ

อีกทั้งครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ครบทุกชั้นตอน โดยขาดการวิเคราะห์ผล สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย มีทัศนคติทางลบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยมีรู้สึกกังวล และไม่มั่นใจว่าตนเองจะสามารถทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ถูกต้องและสำเร็จสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี จันทร์ดิษฐ์ และคณะ (2562) วิจัยเรื่อง พบว่า ผู้สอนขาดการทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับการนำผลการวิจัยมาใช้แก้ไขปัญหา รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาระบบการเรียนการสอนและสอดคล้องกับงานวิจัยของภณิดา ชูช่วยสุวรรณ (2562) พบว่า ด้านความรู้มีสาเหตุมาจาก 4 สาเหตุ หลัก ได้แก่ 1) ความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัย 2) ขาดเครื่องมือวัดทักษะและสมรรถนะที่เป็นจุดเน้น 3) ครูขาดวิจาร์ญาณในการเลือกสืบค้นแหล่งข้อมูลที่ต้องการ และ 4) หลักสูตรการผลิตครูด้านทักษะ มีสาเหตุมาจาก 2 สาเหตุหลัก ได้แก่ 1) กลัว และ 2) เข้าใจผิดคิดว่าต้องใช้สถิติขั้นสูง ด้านเจตคติ มีสาเหตุมาจาก 5 สาเหตุหลัก ได้แก่ 1) เจตคติด้านลบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) เป้าหมายเพื่อทำผลงานทางวิชาการไม่ใช่เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน 3) ค้นหาข้อมูลน้อย อ่านงานน้อย 4) ใฝ่หาต้นแบบที่ทำได้ทันที และ 5) ยึดติดในกรอบ

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 การพัฒนารูปแบบสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีผลการศึกษาสรุพบว่า ควรดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูโดยใช้กระบวนการ PLC ภายใต้กรอบ PAR ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนา (Co-Planning) การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Lesson Study) การสังเกตชั้นเรียนและให้ข้อเสนอแนะ (Peer Observation) และการสะท้อนผลหลังการสอน (Reflection & Dialogue) ผลการดำเนินการทำให้ครูได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติจริง และสะท้อนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ถือได้ว่าเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างมากสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ภูขำนิ (2564) พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข้า 10 องค์ประกอบ 44 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร มี 3 ตัวชี้วัด 2) การจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 ตัวชี้วัด 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด 4) ภาวะผู้นำครู มี 5 ตัวชี้วัด 5) คุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ มี 6 ตัวชี้วัด 6) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด 7) การพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ มี 2 ตัวชี้วัด 8) ทักษะการคิด มี 5 ตัวชี้วัด 9) การทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มี 7 ตัวชี้วัด และ 10) การวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิกา ฉินนานนท์ (2565) พบว่า 1. สมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ในการวิจัยในชั้นเรียน ด้านทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน 2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูผู้สอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 เต็มใจและเห็นคุณค่า ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในประสบการณ์จริงหรือ ชั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นที่ 3 การสะท้อนการกระทำ ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิดหลักการ

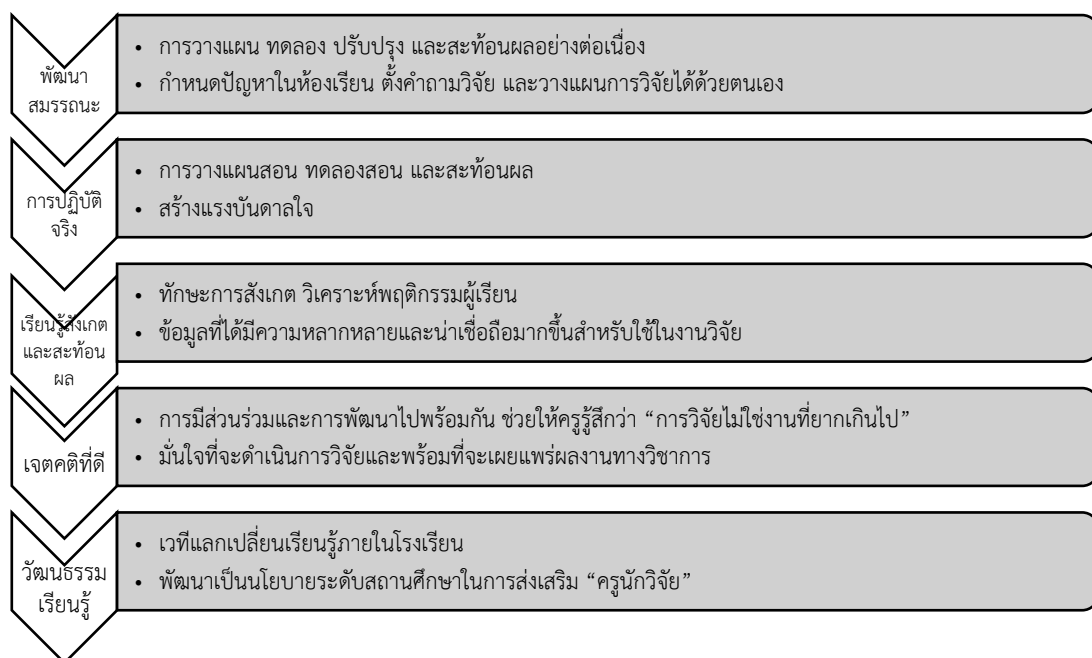
และชั้นที่ 5 ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ 3. ผลการประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า คะแนนสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียน ด้านเจตคติต่อการวิจัย และด้านทักษะ การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยสถาบัน ในระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผลหลังทดลอง 4 สัปดาห์ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูผู้สอน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูผู้สอนในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมีความรู้และทักษะมากยิ่งขึ้น เกิดความสนใจ ตระหนักถึงความรู้ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในระดับมากซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นประโยชน์และสามารถพัฒนารูปแบบดังกล่าวในการบูรณาการกับสมรรถนะครูด้านอื่น ๆ โดยสามารถเห็นผลได้ทั้งจากการสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินตนเอง ทั้งนี้เพราะครูให้ความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง ตระหนักถึงวิชาการด้านการวิจัยที่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลาทำให้หลังการปฏิบัติจริงมีความรู้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล (2564) พบว่า 1. การพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สำหรับผู้สอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ผู้สอนที่ผ่านการพัฒนามีอัตราความก้าวหน้าระดับความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนหลัง การพัฒนา ร้อยละ 60.06 2. ระดับความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนหลังการพัฒนาอยู่ในระดับดี สูงกว่าก่อน การพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ความสามารถในการเขียนโครงร่างการวิจัยของผู้สอนหลังการพัฒนาอยู่ในระดับดี สามารถเขียนโครงร่างงานวิจัยที่มีคุณภาพได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวณิชชา สิทธิพล (2562) พบว่า หลังการใช้กระบวนการฯ ครูอนุบาลทุกคนมีความสามารถในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น โดยด้านการระบุปัญหาและตั้งคำถามวิจัย เพิ่มขึ้น 1 ระดับ จากระดับพอใช้เป็นระดับดีส่วนด้านการออกแบบงานวิจัยและการลงมือปฏิบัติด้านการจัดกระทำ ข้อมูลและสรุปผล และด้านการเผยแพร่งานวิจัย เพิ่มขึ้น 2 ระดับ จากระดับปรับปรุงเป็นระดับดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพร พรหมแพง (2561) พบว่า หลังการวิจัยสูงกว่าก่อนการวิจัย และความพึงพอใจ ของผู้เรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองที่มีต่อผลลัพธ์และภาพความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40

องค์ความรู้

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้เห็นสิ่งที่เกี่ยวกับกระบวนการ PLC ที่ดำเนินการ

ภายใต้กรอบ PAR ช่วยให้ครุมีโอกาสร่วมเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะของชุมชนวิชาชีพอย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะด้านทักษะการวางแผนและดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง สามารถออกแบบการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน รวมไปถึงการแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งครุมีความมั่นใจและพร้อมที่จะต่อยอดองค์ความรู้ในปีถัดไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สะท้อนถึงความสำเร็จของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้

ที่มา : กิตติ บุญเรือง, 2568.

จากภาพสามารถอธิบายได้ว่า

1) พัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ

- จากการมีส่วนร่วมในกระบวนการ PAR ทำให้ครุได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผ่านการวางแผน ทดลอง ปรับปรุง และสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง

- ครุสามารถกำหนดปัญหาในห้องเรียน ตั้งคำถามวิจัย และวางแผนการวิจัยได้ด้วยตนเอง

2) เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงร่วมกับเพื่อนครุ (Learning by Doing)

- กิจกรรม PLC ที่จัดเป็นวงรอบ ครุได้ทำงานร่วมกับเพื่อนครุในกระบวนการวางแผนสอน ทดลองสอน และสะท้อนผล (Lesson Study)

- กระบวนการนี้ช่วยลดความรู้สึกลัวการทำวิจัย และสร้างแรงบันดาลใจผ่านความสำเร็จร่วมกัน

3) เกิดการสังเกตชั้นเรียนและสะท้อนผลอย่างสร้างสรรค์ (Peer Reflection)

- ครูได้พัฒนาทักษะการสังเกต วิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียน และนำข้อมูลจากเพื่อนครูมาใช้ปรับปรุงการสอน

- ส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น พร้อมทั้งข้อมูลที่ได้มีความหลากหลายและน่าเชื่อถือมากขึ้นสำหรับใช้ในงานวิจัย

4) มีเจตคติที่ดีและความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

- กระบวนการ PAR ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการพัฒนาไปพร้อมกัน ช่วยให้ครูรู้สึกว่าการวิจัยไม่ใช่งานที่ยากเกินไป”

- ครูมีความมั่นใจที่จะดำเนินการวิจัยและพร้อมที่จะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในระดับโรงเรียนหรือระดับเขตพื้นที่

5. เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน (PLC Culture)

- ครูมีการรวมกลุ่มกันอย่างต่อเนื่อง มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียน

- บางโรงเรียนมีการขยายผลสู่ครูคนอื่น และพัฒนาเป็นนโยบายระดับสถานศึกษาในการส่งเสริม “ครูนักวิจัย”

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบระดับสภาพปัจจุบันและรูปแบบการบริหารสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 ทำให้เกิดกระแสด้านความต้องการ และคุณค่าต่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น อันส่งผลต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งครู และนักเรียนไปพร้อม ๆ กันโดยเฉพาะเมื่อดำเนินการภายใต้แนวทางของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ซึ่งเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร นักวิจัย และผู้เข้าร่วมอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างครอบคลุมในทุกมิติ

2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมและสนับสนุนทุนการวิจัยในชั้นเรียนและนอกห้องเรียนในโครงการ 1 ทุน 1 โรงเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ควรจัดโครงการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูนักวิจัยมือใหม่

2) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ควรพัฒนาเครือข่ายด้านการวิจัยกับสถาบันทางการวิจัย เช่น มหาวิทยาลัย และสถาบันการวิจัยอื่น ๆ

3) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ควรส่งครูไปอบรมและพัฒนาการวิจัยรวมทั้งการเผยแพร่ผลงานด้านการวิจัยเพื่อยกระดับสมรรถนะให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนอื่น ๆ

2) ควรมีการศึกษาประเด็นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูใหม่ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนอื่น ๆ

References

- กรวิกา ฉินนานนท์. (2565). *การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ทั่วประเทศ*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ทั่วประเทศ.
- นพพร พรหมแพง. (2561). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูโดยปัจจัยชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาพอเพียง ที่มีต่อผลลัพธ์และภาพความสำเร็จโรงเรียนจุมจังอุปรกรณ์เจริญเวทย์*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
- พิรุฬห์พร แสนแพง. (2563). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาตนเองด้วยกระบวนการ PLC ของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. ดุษฎีนิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและสถิติการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภณิดา ชูช่วยสุวรรณ. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการทาวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา : การประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่. (2564). *รายงานประจำปีของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2565*. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่.
- วณิชชา สิทธิพล. (2562). *การเสริมสร้างความสามารถในการทาวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูอนุบาลโดยใช้หลักการประเมินเพื่อการเรียนรู้และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาการศึกษาปฐมวัย*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิโรจน์ หมั่นเทพ. (2561). การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครูโรงเรียนเอกชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียนโดยกระบวนการวิจัยก่อรูป. *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัตถุประสงค์ และสถิติการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ ริกส์ตย์. (2558). การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียน. *วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2553). *การพัฒนาสมรรถนะครู*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ. (2558). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ
- สุภาวดี จันทร์ดิษฐ์. (2562). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการ PLC โรงเรียนบ้านดงมัน อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. *หลักสูตรปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยกระบวนการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สำหรับผู้สอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกอง กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- Chinyere, A. (2014). Human resource management in education: Issues and challenges. *British Journal of Education*, 2(7), 26-31.
- DuFour, R. (2004). What is a professional learning community. *Educational Leadership*, 61(8), 6-11 .
- Stenhouse, L. (1975). *An introduction to curriculum research and development*. London: Heinemann.